

Kaapon Kaiku

II/2025

31. vuosikerta

Sisältö

Puheenjohtajan tervehdys.....	3
Pieni kartanoloma Virossa.....	4
Boccia.....	6
Pikkupojat palomiehinä.....	8
Ennen ja nyt.....	9
Kesätapahtumia lähikylillä lauantaina 14.6.2025.....	10
Satavesi virtaa – paikallisvedet paremmiksi.....	14

Julkaisija:	Rikantilan koulun kyläyhdistys yhteistyössä Eurajoen kunnan kulttuuritoimen kanssa www.rikantila.fi
Painos:	n. 165 kpl
Ilmestymisajankohdat:	I Maaliskuu II Kesäkuu III Syyskuu IV Joulukuu

TOIMITUS

RIKANTILA: Tauno Perkiö (päätoimittaja) puhelin 044 9802153 sähköposti tauperk@gmail.com
SAARI: Kirsi Hassinen puhelin 040 5074843 sähköposti kirsi.hassinen@platom.fi

LUTTA: Mauno Paassilta puhelin 050 568 7147 sähköposti manu47@eurajokinetti.fi
RITAVUORI: Marja Hiltunen puhelin: 040 7170221 sähköposti hiltunen.marja@gmail.com

RIKANTILAN KOULUN KYLÄYHDISTYKSEN JOHTOKUNTA V. 2025

Mikkola Marko, pj	050-4102078
Esko Maija, varapj	050-3387194
Pörsti Juhani, rahastonhoitaja	050-0824501
Capri Tiia	044-2421674
Laakeristo Hanna	050-3098703
Kiikola Markku	050-3639863
Savila Pirkko	050-3713740
Saksa Tomi	045-1242294
Perkiö Tauno	044-9802153

Puheenjohtajan tervehdys

Rikantilassa siirryttiin viettämään kesää nyt ensimmäisen kerran ilman oman koulumme kevätjuhlia ja sitä iloa, mikä lasten kesälomille lähteminen on aina tuonut. Täysin hiljaa ei koulu ole keväälläkään onneksi ollut, sillä kyläyhdistys ja mm. soittokunta ovat pitäneet siellä toiminnallaan elämää yllä.

Nyt kun uusi valtuusto on päässyt aloittamaan työnsä, on koulun tulevaisuuden suunnittelukin luultavasti taas pian pöydällä. Kesällä toki lomailevat kaikki, mutta syksyllä suunnitellaan tulevaisuutta, jos ei muuten, niin ainakin talousarvion muodossa. Toiveemme on, että kunnan veto- ja pitovoimaa ymmärretään taas kehittää aidon ja luonnollisen voimavaran, eli kylien, kanssa yhdessä. Turha on nimittäin yrittää keksiä uutta, jos olemassa olevaa ja toimivaa ei hyödynnä.

Kesä on alkanut hieman koleassa säässä, mutta nautitaan silti yhdessä ulkona olemisesta. Edesmenneen kummisetäni sanoja lainatakseni: ”Huonoinkin ulkoilma on parempi kuin paras sisäilma”. Meillä on vielä upea ympäristö ulkoilla ja sateen sattuessa voi vaikka suunnata laavullemme.

Hyvää kesän jatkoa!

Marko Mikkola
Puheenjohtaja

LIITY KYLÄYHDISTYKSEN JÄSENEKSI

Jäsenmaksu on 10€/vuosi ja se kattaa koko asuntokunnan. Kannatusjäseneksi pääsee maksamalla haluamansa summan yhdistykselle. Jäsenyys on maksettavissa kolmella tapaa:

- suoraan yhdistyksen pankkitilille: FI2850220640019777
- MobilePay lippaan numeroon: 7223TQ
- käteisellä kyläyhdistyksen tapahtumissa

Maksuun viestiksi nimi ja sähköpostiosoite, ja halutessaan myös puhelinnumero, niin voimme lähettää tiedotteita ja liittää WhatsApp-ryhmään. Ryhmässä tiedotetaan tapahtumista ja muista yhteisistä jäsenasioista.

Pieni kartanoloma Virossa

Viro on melkoinen kartanoiden kultamaa: niitä oli aikoinaan satoja, mutta valitettavasti Neuvostoliiton miehityksen aikana monet kartanot rapistuivat. Niitä käytettiin kouluina ja vanhainkoteina. Onneksi monet kartanot on kunnostettu.

Toukokuun lopussa vietimme ystäviemme Arjan ja Kallen kanssa muutaman päivän loman naapurimaassamme. Olin hehkuttanut moneen otteeseen Kardiorgin palatsia ja puistoa, mutta menomatalla lautalle suunnitelmat muuttuivat. Lähtisimmekin seuraavana päivänä maaseudulle: Kartanokierrokselle Pohjois-Viroon.

Kävimme kolmella kartanolla, mutta värinsä vuoksi Sagadin vaaleanpunainen kartano saa ensiesittelyn. Ehkä seuraavissa Kaapoissa palaan muihin kartanoihin.

Jos haluaa kunnolla tutustua alueen kartanoihin, on paras varata hotellihuone. Useammat kartanot tarjoavat myös tätä mahdollisuutta. Tekemistä ja näkemistä on paljon, ja yhden päivän retki liipaisee vain pintaa.

Sagadin kartanon vaiheet ovat kovin polveilevat, enkä kerro kuin jotain pääkohtia. Ensimmäinen maininta kartanosta on vuodelta 1449. Alussa omistajat vaihtuivat, mutta von Fockin suku omisti kartanon pitkälti yli 200 vuoden ajan, aina vuoteen 1919 asti. Silloin Virossa toteutettiin maareformi.

Fockit ehtivät tehdä mittavia rakennus- ja muutostöitä. Vuosina 1749 – 1753 pystytettiin yksikerroksinen herraskartano rokokootyylisellä julkisivulla. Vuonna 1793 rakennusta laajennettiin siipien suuntaan ja julkisivu uusittiin uusklassiseen

tyyliin. Talon edessä olevat aukiota reunustavat rakennukset ovat peräisin 18. ja 19. vuosisadan vaihteista.

Ranskalaistyyppinen puisto lampineen on edelleen nähtävillä. Myöhemmin sitä laajennettiin ja muutettiin englantilaiseksi metsäpuistoksi. Puistossa kasvaa kynäjalava ja tammia, jotka ovat yli 30m korkeita ja näin ollen Viron korkeimpia. Kartanon uusi, hohdokas aika alkoi vuonna 1977. Rakveren Metsätalouselämys aloitti 10 säilyneen rakennuksen entisöintityöt, ja raunioille aloitettiin rakentamaan uusia rakennuksia. Parhaimmillaan alueella oli 52 rakennusta, joista noin 30 on edelleen pystyssä.

Päärakennukseen suunniteltiin historiallisen näköiset huonekalut, jotka paikalliset puusepät valmistivat, ja läheisistä kylistä ostettiin huonekaluja, jotka saattoivat olla peräisin kartanosta. Koko Viron alueelta haalittiin antiikkihuonekaluja. Huoneissa entisöitiin osittain koristekuivoiset kattomaalaukset.

Nykyään kartanokokonaisuus on Viron Valtionmetsien Hallintokeskuksen omistuksessa, ja vuosien varrella se on kehittynyt merkittäväksi matkailu-, ympäristökoulutus- ja kulttuurikeskukseksi. Alueella on nykyaikainen hotelli ja ravintola. Toistaiseksi Viron ainoa metsämuseo tutustuttaa vieraansa sekä metsäluontoon että metsätalouteen.

Kuva: Barokkityylinen porttitorni on vuodelta 1794.

Kaiken tämän nippelitiedon jälkeen tarvitaan ehdottomasti pientä kevennystä. Kartanon historiasta on säilynyt jonkinlaista muistitietoa myös kartanoromantiikasta. Tässä yksi. Kun isäntä halusi vieraila rouvansa luona, hän laittoi yömyssynsä rouvan ovenkahvaan. Jos rouva oli ottanut myssyn huoneeseen, isännän sopi vieraila. Mutta jos myssy jäi kahvaan, voi, voi ja voi. Pääsy oli evätty.

Toinen tarina: onko totta tai ei? Isäntä kaivautti puolisolleen yhden yön aikana, talonpoikien avulla, puistolammen. Kaivamassa oli 122 talonpoikaa! Hevosten kaviot peitettiin kankailla, jottei rouva kuulisi ääntä. Lampi tehtiin ääretön-merkin muotoiseksi – kuvaamaan puolison rakkauden suuruutta. Lampi on edelleen päärakennuksen takana sijaitsevassa puistossa.

Meillä oli tarkoitus kulkea kartanon mailla, mutta isot, ilmeisesti erityisesti suomalaisen vereen mieltyneet hyttyset kävivät kimppuumme laumoittain. Ensimmäin huiskittiin, mutta sitten totesimme, että meidän oli paettava autoon ja jatkettava matkaa. Eli muista ottaa hyttyskarkote mukaan!

Kartanot ja niiden ympäristöt ovat upeita kohteita, mutta itse pohjoinen maaseutu on surullista katseltavaa. Pellot ovat pääosin rikkaruohojen valtaamia, ja eläimiä näki jopa harvemmin kuin Suomessa. Miksi viljeltyjä alueita on niin vähän? Mistä maa saa ruokansa? Miksi? Taloja oli harvakseltaan, kuin jossain Kainuun perukoilla.

Kuva: Näin paljon nähtävää alueella on

Marja Hiltunen

Boccia

Jäädessäni noin kuusi vuotta sitten eläkkeelle naapurin Tarmo houkutteli minua kokeilemaan Boccian pelaamista. Laji tuntui mukavalta ja olenkin käynyt koronataukoja lukuun ottamatta noin kerran viikossa harjoituksissa. Eurajoella on toiminnassa Eurajoen Eläkkeensaajien Bocciaryhmä. Ryhmän harjoituksiin ovat kaikki tervetulleita. Ei tarvitse kuulua mihinkään yhdistykseen. Treenejä on peräti kolme kertaa viikossa.

Boccian säännöt ovat yksinkertaiset. Bocciaa pelataan joko sisällä tai ulkokentällä. Ulkokenttä on useimmiten hiekkatekonurmea tai soraa. Pelikenttä on sisällä 6 x 10 metriä ja ulkona 6 x 15 metriä. Sisällä pelattavat pallot ovat synteettistä nahkaa ja ulkopelissä kovamuovia. Kaksi joukkuetta pelaa toisiaan vastaan. Molemmilla on 6 pelipalloa, toisella punaiset, toisella siniset. Lisäksi pelissä on valkoinen maalipallo. Joukkueessa voi olla 1-3 heittäjää. Aloittavan joukkueen heittäjä heittää ensin

maalipallon kentälle. Perään hän heittää ensimmäisen pelipallon ja yrittää osua sillä mahdollisimman lähelle maalipalloa. Seuraavaksi kilpailevan joukkueen heittäjä yrittää heittää pallon vielä lähemmäksi. Heittävän joukkueen heittovuorot jatkuvat, kunnes he ovat saaneet oman pallonsa lähemmäksi maalipalloa kuin vastustajajoukkue tai pallot ovat loppuneet. Erä loppuu, kun kaikki pallot on heitetty. Pisteitä saa se joukkue, jonka pallo on lähimpänä maalipalloa. Pisteitä tulee niin monta, kuin joukkueella on palloja lähempänä maalipalloa verrattuna vastustajan lähimpään palloon. Toinen erä alkaa vastustajajoukkueen maalipallon heitolla. Eriä on niin monta kuin on heittäjiä kentällä. Pelin lopputulos määräytyy yhteispisteiden mukaan, kun kaikki erät on heitetty.

Eurajoella sisäpelejä pelataan sisäpelikaudella kolme kertaa viikossa uudessa monitoimihallissa, jonne on valmiiksi maalattu rajat kolmelle kentälle. Lisäksi pelataan Luvian yhtenäiskoulussa. Uudessa monitoimihallissa heitto-olosuhteet ovat erinomaiset. Uusi lattiapinta on hyvä ja tasapuolinen kaikille. Ennen Monitoimihallia pelattiin koulujen liikuntasaleissa. Jos heitto ei kulkenut, niin niissä saattoi aina vedota siihen, että lattia taitaa olla vino tai että pallo osui laudan rakoon ja lähti kiertämään siitä omille teilleen. Uudessa hallissa ei oikein enää voi vedota noihin seikkoihin. Paljastuu, että huonossa heitossa vika on vain heittäjässä. Usein heittäjä valittaa: *"Kui se pallo ny ton men"*. Välittömästi tulee kuitti vierestä: *"Ei se menny, ko sää heiti se sin"*.

Heittotyylejä on monia. Aika monet heittävät käden rystypuoli ylöspäin. Jotkut heittävät kämmenen sisäpuoli ylöspäin, jotkut peukalonsyrjä edellä. Kaikilla tyyleillä voi päästä hyvään lopputulokseen. Hyvä heitto vaatii sitä, että käsi tekee mahdollisimman rennon liikkeen ja kaikki sormet irtoavat pallosta samanaikaisesti, jolloin palloon ei pääse syntymään kierrettä (ellei sitten varta vasten halua heittää kierteisiä heittoja). Tärkeintä heitossa on mielestäni kuitenkin pääkoppa. Pitää pystyä keskittymään hyvin, vaikka vieressä usein vähän "psyykataan".

Ulkokentällä pelataan hiekkatekonurmella tai hiekalla. Eurajoella pelataan pesäpallokentän reunalla. Ulkokentällä heittäjä voi aina huonon heiton jälkeen syystäkin vedota olosuhteisiin. Jos heitto jää liian lyhyeksi, niin syynä saattoi heittäjän mielestä olla voimakas vastatuuli. Jos pallo kaartaa sivuun maalipallosta, niin kentällä on saattanut olla joku epätasainen kohta tai ura, joka on vienyt palloa. Joskus kun pallo vaihtaa suuntaa heti maahan tiputtuaan, syynä voi olla joku pieni kivi tai monttu alastulopaikassa. Ulkokentällä on siis ihan oikeastikin vaikea hahmottaa, milloin vika on vain heittäjässä - hänen keskittymisessään tai käden koordinaatiossa.

Lähiseudun eläkeläisseurat järjestävät lukuisia kisoja vuoden aikana sekä sisä- että ulkokentillä. Itsekin olen osallistunut muutama kisaan. Eurajoen Eläkkeensaajat järjestivät esim. viime tammikuussa kisan Eurajoen monitoimihallissa. Kisaan

osallistui joukkueita lähiseudun lisäksi Etelä-Pohjanmaalta Varsinais-Suomesta ja Pirkanmaalta. Asetimme parini kanssa tavoitteeksi voittaa alkusarjassa ainakin yhden ottelun. Ihan emme tavoitteeseemme päässeet. Saimme yhden tasapelin, muut seitsemän otteluumme hävisimme. No, ei muuta kuin leuka rintaan ja kohti uusia pettymyksiä. Bocciaharrastus on joka tapauksessa mukavaa sosiaalista toimintaa hyvässä seurassa, eikä se kilpaileminen ole tärkeintä, ainakaan itselleni.

Jarmo Luotonen

Pikkupojat palomiehinä

Tässä jutussa palaan yli 60 vuotta sitten pikkuveljeni kanssa tekemääni onkiretkelle. Ajoimme polkupyörillä noin 5 – 6 km:n päässä olevalle järvelle. Olimme siellä aiemminkin käyneet onkimassa ahvenia. Kun saavuimme tutulle kallioniemekkeelle järven rantaan, huomasimme, että paikalla oli käynyt joku muukin, sillä kallion päällä oli nuotion jäänteet - pieni läjä hiukan savuavia hiiliä. Kun vähän tökimme kepillä hiiliä, ne syttyivät palamaan pienellä liekillä. ”Tehdään nuotio, jolla voimme paistaa saaliskalat!”, ehdotti pikkuveljeni. ”Ei kannata. Ensin tarttis saada kaloja ja sitten perata ne. Suolaakin tarvittais”, vastasin. Ihmettelimme kuitenkin, kuka oli jättänyt nuotionsa sammuttamatta.

Kun lisäsimme hiilille puutikkuja, järveltä puhaltava tuulenvire sai liekit palamaan korkeampina. Ja sitten tuli levisi vähän parin metrin päässä olevaan kanervikkoonkin. ”Meidän on paras sammuttaa tuli!”, sanoin ja aloin tallata kumisaappaillani palavia paikkoja. Vähäisen palon sammuttaminen ei kummoinen homma ollut.

Palattuamme kotiin kerroimme kovasti ylpeinä, miten ”olimme sammuttaneet tulipalon!”. Äitimme sanoi, että jos siitä olisi metsäpalo syttynyt, teitä poikia olisi taatusti syytetty sen sytyttämisestä. Näin asia olisi voinut hyvinkin olla. Meillä pojilla ei kyllä ollut tulitikkuja tai muitakaan tulentekovälineitä mukanamme.

Nyt yli 60 vuotta jälkikäteen minun on hyvin vaikeata arvioida, mikä mahdollisuus metsäpaloon sen nuotion vuoksi silloin oli, Edellisen retkeilijän tyhmyyttä tietysti oli, ettei tulta oltu kunnolla sammutettu. Mutta ilman tekemäämme kohennusta hiilet olisivat varmaan sammuneet paikalleen. Muistaakseni siinä kallioniemekkeellä oli pari käpristynyttä mäntyä, mutta ei siinä ollut juuri muuta palavaa materiaalia. Ilman touhujamme metsäpalon mahdollisuus olisi ollut vähäinen, eikä nuotion kohennuksen jälkeenkään kovin kummoinen. Mutta ei se nyt ihan mahdotontakaan ole, että todella estimme tulipalon.

Tauno Perkiö

Ennen ja nyt

Toukokuun 25. oli historiaan jäävä päivä Eurajoella. Silloin nimittäin Turun piispa Mari Leppänen kävi vihkimässä kirkkomme uusiokäyttöön valtavan, yli vuoden kestäneen remontin jälkeen. Otsikon mukaisesti aloittaen tämän kirjoittaja voi todeta, että muistissani on kuitenkin kirkon edellinenkin vastaavan suuruusluokan remonti noin 70 vuoden takaa. Silloin nimittäin kirkko sai vesikiertoisen keskuslämmityksen, ja historiaan joutivat suuret valurautaiset kaminat, jotka olivat noettaneet seinien yläreunaa kiertävät friisitkin poistettavaan kuntoon. Niiden katoamista silloin muistan vähän surreeni, mutta nyt kun niiden palauttamisesta kuulin, pidin sitä täysin turhana toimenpiteenä. Olen vakuuttunut, että samalla rahalla paljon merkittävämpi parannus olisi ollut uudet virsikirjat, joissa kaikki virret olisivat samoissa kansissa. Kun kirkkoamme tässä vaiheessa lienee lupa pitää jopa valtakunnan näyttävimpänä puukirkkona, niin omakohtaisesti parhaana uudistuksena pidän kauan murheenkryyninä olleen äänentoiston paranemisen.

Asiasta toiseen, mutta otsikon teemassa pysyen. Kun joskus laulettiin, että vaikka paremmaksi aika muuttuu, silti hyväksi ei milloinkaan, niin nyt monesti tuntuu siltä, että kehitys on yleisestikin huonompaan suuntaan. Omakohtaisesti se kun sitä on ollut kauan jo kiistattomasti. Ehkäpä tuoreimpana esimerkkinä kehityksen suunnasta on pidettävä taannoista lehtiutista navetan seinän välistä löytyneestä kissapentueesta, jota Satakunnan pelastuslaitos hälytettiin auttamaan, ja *heidät* saatiin pois hyväkuntoisina. Pentuehan oli paikassaan ihan tarkoituksella, mutta uutisessa minua ärsytti vielä enemmän käytetty puhuttelumuoto. Itse olen kansakoulussa saanut sellaisen opetuksen, että ihminen on hän, mutta eläimestä puhutaan se-muodossa. Onhan tietysti myönnettävä sekin, että ihmisestäkin yleensä tulee puhuttua se-muodossa, mutta varsin poikkeuksellista huomata, että joskus jonkun lemmikkikoirasta puhuttaessa tulee käytettyä hän-muotoa.

Mikään ei kuitenkaan nykyään ole *niin kuin* ennen. Vaikka toisaalta, ja yleensä nykyään mikään ei ole muuta kuin *niinku*... Itse tulee monesti todettua, että kaikki on niin *suhteellista*, mutta yleisessä kielenkäytössä kaikki sellainenkin tuntuu nykyään olevan *kohtuullista*.

Matti Virta

P.S. Siitä, miksi aika ei paremmaksi edes muutu, kertoo mielestäni päivän lehtikin (12.6.) Itävallan koulusurmia uutisoidessaan. Vaikka tekijä lopuksi on surmannut itsensä, hänet mainitaan *epäiltynä* peräti 7 kertaa, ja minulla kun on sellainen käsitys, että silloin kun jotain epäillään, asiasta ei ole varmuutta.

Kesätapahtumia lähikylillä lauantaina 14.6.2025

Luonnonlaidunpäivä

Luonnonlihantuottajat ry järjestää vuosittain valtakunnallisen Luonnonlaidunpäivän, jota vietetään myös muissa Pohjoismaissa. Eurajoella sitä vietettiin la 14. 6. osoitteessa Rikantilantie 120, jossa laiduntaa *Hanna-Leena* ja *Jari Juholan* eläimiä. Heidän lampaitaan on myös muualla luonnonlaitumilla, esimerkiksi saarissa.

Laitumella, jota ympäröi kuuden langan sähköaita, käyskenteli noin neljänkymmenen ahvenanmaan lampaan lauma. Joukossa oli myös pieniä, tänä keväänä syntyneitä karitsoja. Tarvittaessa lampaiden keräämisessä ja käsittelyssä auttavat bordercollie-rotuiset paimenkoirat Toivo, Viljo ja Reino.

Luonnonlaitumia ei lannoiteta eikä kasvinsuojella. Laiduntamalla saarien, kotojen, niittyjen tai entisten peltojen matalammat niittykasvilajit saavat valoa, pääsevät kasvamaan ja säilyvät, koska eläimet pitävät syömällä ja tallaamalla kasvuston matalana sekä vähentävät maan ravinteita. Lampaat pääsevät laitumille touko-kesäkuussa ja palaavat sisätiloihin lokakuuhun mennessä.

Paikalla laitumella oli myös kasviasiantuntija *Aila Tarvainen*, hän inventoi laitumella kasvavia kasveja, kasvilajeja löytyikin useita kymmeniä.

Laitumella vieraili väkeä koko ajan, Rikantilantien varressa oli parkissa jatkuvasti monta autoa. Siellä pääsi läheltä katsomaan lampaista ja sai tervehtiä paimenkoiria. Laitumellakin oli tietysti tarjolla kahvia sekä villalankaa ja lihasäilykkeitä myynnissä.

Aittakahvila

Kokkomäen pihapiiriin, osoitteessa Lapintie 488, talon väki oli järjestänyt, leiponut ja valmistanut kahvilan. Myyntitilana oli vanha aitta, joka olikin sopivan viileä näin ensimmäisenä lämpimänä kesäpäivänä. Asiakkaita varten kauniilla pihalla oli isoja pöytiä ja teltaa sateen varalta.

Aittakahvilasta kahvin, teen, mehun ja herkullisten munkkien ja britakakun lisäksi voi ostaa myös hampurilaisia lampaanliha- tai naudanlihapihvillä sekä jälkiruuaksi jäätelöä Ukin Jäätelötehtaan tytöiltä. *Minna Heino* kertoi, että tämä oli jo kaiken kaikkiaan kuudes kahvilapäivä. Aikaisemmin kahvila on ollut avoinna kesäkuussa ja elokuun alussa sekä viime vuoden elokuussa Avoimet pihat –tapahtumassa. Joulun aikaan oli jouluisia herkkuja myynnissä sekä lämmintä glögiä tarjolla. Tänä kesänä Aittakahvila avataan taas Avoimet pihat –tapahtuman yhteydessä 2. elokuuta.

Jo paikalle tullessa näkyi takapihalla paljon autoja, polkupyöriä ja moottoripyöriäkin. Tieto aikaisempien Aittakahvila-päivien hyvistä tarjoiluista oli tuonut paikalle paljon asiakkaita ruokailemaan ja kahvittelemaan, ja tapasihan siellä kauempaakin tulleita tuttuja.

Retki Hyypänvuorelle

14. kesäkuuta oli myös valtakunnallinen **Avoimet kylät** -päivä, johon Rikantilan koulun kyläyhdistys osallistui järjestämällä patikkaretken koululta Hyypänvuorelle. Kävelymatkaa sinne kertyi koululta suorinta reittiä noin yksi kilometri. Patikointimatka kauniissa kesäsäässä oli siis varsin kohtuullinen.

Hyypänvuoren laella on pronssikaudelta peräisin oleva hautaröykkiö. Pari-kolme vuosituhatta sitten meri ulottui Hyypänvuoren rinteille asti. Yksi patikoija muisti nähneensä nuorempana kallion rinteellä metallisen veneen kiinnityslenkin. Tällä kertaa sitä ei kuitenkaan löydetty.

Kun palasimme takaisin koululle, pihalla oli *Maija Eskon* valmiiksi kattama ruokapöytä. Patikkaretken päätteeksi oli luvassa keittoateria. Oli kesän ensimmäinen pihalla ruokailuun sopiva päivä. Lusikoimme oikeilta lautasilta *Nick Caprin* valmistamaa hyvää keittoa koulurakennuksen viileässä varjossa. Keiton hän oli keittänyt perunoista, porkkanoista, purjosta, pekonista ja maissista.

Kauniina , lämpimänä päivänä ehti polkupyörällä ajellen kiertää ja osallistua kaikkiin kolmeen tapahtumaan, kun lähti ajoissa liikkeelle. Kiitos kaikille mukavien tilaisuuksien järjestäjille!

Helena Heinonen

Satavesi virtaa – paikallisvedet paremmiksi

Satavesi paremmaksi –hankkeessa pyritään parantamaan paikallisvesiä Eurajoen Lapinjoen, Loukoistenjärven, Lutanjärven ja Turajärven alueilla. Hankkeessa pidetään yleisötilaisuuksia, joilla yritään saada rannanomistajia tarkkailemaan veden laatua varsinkin omassa rannassa ja havainnoimaan vesikasvien lajeja ja määriä. Vesikasvit ilmentävät veden tilaa. Pyritään myös antamaan tietoa ruoppausten ja niittojen toteutustavoista ja vaikutuksista. Vesikasvien tuntemisen lisäämiseksi pidettiin vesikasvikurssi illalla 16.6. Rikantilan koululla. Alun perin kurssin piti toteutua Lutanjärven rannalla, mutta sateen vuoksi paikka vaihtui. Luennoitsijana toimi *Essi Kiiskinen* Pyhäjärvi-Instituutista. Paikalla oli puolisen tusinaa Lutajärven rannan tontinomistajia.

Kuva: Essi Kiiskinen kertoo vesikasveista

Itse olin paikalla saadakseni jutun Kaapon Kaikuun. Oma tietämykseni vesikasveista rajoittui sille tasolle, että juuri ja juuri erotin lumpeen ja ulpukan toisistaan. Nyt tuli kerralla tietoa runsaasti lisää, mutten ole varma, pystyinkö omaksumaan siitä kuin pienen osan. Onneksi yritin tehdä muistiinpanoja esityksestä.

Aluksi luennoitsija käsitteli kasvien jakautumista ryhmiin. Ryhmiä ovat seuraavat:

- Rantakasvillisuus, kuten tervaleppä, pajut ja rentukka
- Vesikasvillisuus eli hydroflyytit, joita ovat ilmaversoiset, kelluslehtiset, uposlehtiset, pohjalehtiset kasvit sekä irtokellujat.

Sitten käytiinkin läpi suuri määrä kasveja. Luettelen niitä tässä, mutta en yritä tehdä mitään tarkempaa selostusta kasvien ominaisuuksista. Seuraavat lajit viihtyvät monenlaisissa vesissä, vaikka lisääntyvät järven rehevöityessä: järviruoko ja järvikaisla. Sitten on monille tuttu osmankäämi. Rantapalpakkoa on 8 eri lajia, joita on vaikea erottaa toisistaan. Se viihtyy rehevissä paikoissa.

Kelluslehtisiä kasveja ovat isoulpukka (keltainen suuri kukka) ja lumpeet (isolumme ja suomenlumme). Vieraslaji lammikki on myös kelluslehtinen. Uposlehtisiä kasveja ovat ahvenvita ja ruskoärviä. Kumpikin viihtyy kirkasvetisissä paikoissa. Sitten vielä mainittiin järvisätkin.

Pohjaversoisia kasveja ovat vesisammaleet, joita on kymmeniä lajeja. Yleisimpiä ovat sirppi- ja näkinsammaleet. Vielä mainittiin lahnaruoho ja nuottaruoho.

Vieraskasvilajeja on kulkeutunut maahamme ihmisen toiminnan seurauksena. Osa niistä on alun perin varta vasten tuotu esim. rehukasviksi tai akvaariokasviksi. Vieraskasvilajeja ovat isosorsimo (rehukasvi, kasvaa suureksi) ja Kanadan vesirutto, joka leviää herkästi pienestäkin kasvin osasta,

Tilaisuudessa puhuttiin tietysti myös Lutanjärven suojelusta ja rehevöitymisen estämisestä. Rehevöityminen johtuu järveen valuvasta ravinnekuormasta. Ranta voi madaltua hajoavasta kasviaineksesta, mikä aiheuttaa happikatoa ja jopa pahaa hajua. Valmiutta tilanteen parantamiseksi on.

Aurinkoista ja kohtuullisen sateista loppukesää!

Tauno Perkiö

Tänä keväänä luonnonkukat kasvoivat hyvin ja kukkivat pitkään.

Akilleijat ja koiranputket

Mäkitervakot